

Ondersteuning van de communicatie van slecht verstaanbare kinderen

Kinderen met fonologische, fonetisch of dyspractische problemen zijn soms moeilijk te verstaan. Dat is lastig in de klas.

Niet verstaan worden door ander mensen is erg frustrerend voor een kind. Het doet zijn best om iets duidelijk te maken en wordt niet begrepen. Voor sommige kinderen kan dat een reden zijn om boos te worden of om steeds minder te praten. Beide scenario's zijn uiteraard erg onwenselijk. Aan de professionals in het cluster-2 onderwijs daarom de taak ervoor te zorgen dat praten niet iets wordt waar kinderen een hekel aan krijgen.

In dit hoofdstuk worden tips gegeven die je kunnen helpen het slecht verstaanbare kind te helpen communiceren.

Speel de tolk

Tolk als dat nodig is. Vat – bijvoorbeeld in de kring - samen wat het kind zegt, zodat andere kinderen het ook kunnen begrijpen

Ken het foutenpatroon

Probeer zelf grip krijgen op foutenpatroon kind. Als je weet dat een kind bijvoorbeeld een [k] vervangt door een [t], helpt dat je om het kind beter te verstaan. Je begrijpt het kind doordor zelf beter en kunt zo nodig tolken. Om zicht te krijgen op de fouten die het kind maakt, helpt het als je zelf regelmatig even alleen met het kind praat. Dat kan buiten de lessen om, maar denk ook aan tijd tijdens vrij spel of momenten dat een logopedist of assistente even zorg heeft voor de groep

Vraag de behandelend logopedist naar het foutenpatroon van het kind. Dat helpt je om het kind te verstaan.

Zorg voor voorinformatie

Als je weet waar een kind over praat, kun je het vaak beter verstaan. Zorg daarom voor voorinformatie door bijvoorbeeld een contactschrift en laat het kind vertellen over een onderwerp dat jij daardoor kent.

“Zo Dennis, jij bent dus naar de dierentuin geweest hè. Wat leuk!”

Je kunt ook informatie gebruiken die jezelf gezien of gehoord hebt:
Ik zag jou net tikkertje spelen op het plein. Jij kunt hard rennen zeg!

Zet medeleerlingen in

Soms is er een andere leerling in de klas die het kind goed (beter) verstaat. Maak daar gebruik van. Zorg bijvoorbeeld bij het spelen en werken in groepjes dat die kinderen bij elkaar zijn.

Geef impliciete correctie

Als jij verstaat wat het kind niet goed heeft gezegd, kun je de zin van het kind in de goede vorm teruggeven:

De tirast wil niet ijs

Nee, de giraf wil geen ijsje. Dat is gek zeg!

Op die manier hoort het kind het goede voorbeeld. Zorg er voor dat je herhalingen soepel in het gesprek passen.

Bij kinderen met fonologische problemen zullen impliciete correcties niet altijd evenveel effect hebben, omdat zij het moeilijk vinden om te horen dat hun uitspraak anders is dan die van andere mensen.

Heb geduld

Realiseer je dat het erg lastig is voor kinderen om wijzigingen aan te brengen in hun uitspraak. Successen op woordniveau betekenen nog niet dat kinderen hun uitspraak in hun spontane taal ook kunnen verbeteren. Heb dus geduld.

Stel dat jij zelf je uitspraak moet veranderen. Je denkt dat je alles goed uitspreekt, maar probeer maar eens in alle woorden een [v] te gebruiken in plaats van een [g]. Als je dit uitprobeert, zul je merken dat je dat bij losse woordjes nog wel lukt:

mug	→	...
goed	→	...
gitaar	→	...
grappig	→	...

Als je zinnen gebruikt, wordt het al lastiger:

Ik ga nog niet naar huis	→	...
Ik ben goed in gymnastiek	→	...

Als ik je je plannen voor de komende zomervakantie zou moeten vertellen en daarbij overal waar een [g] staat een [v] te gebruiken, moet je waarschijnlijk toegeven dat dat niet lukt.

Toch is dat wat we van kinderen willen. Ze moeten de uitspraak die ze soms al jaren gebruikt hebben, vervangen door een andere.

Je zult ook gemerkt hebben, dat je je heel goed moet concentreren om je uitspraak te veranderen. Als je moe bent, kun je dat minder goed. Dat zie je ook bij kinderen. Als ze moe zijn of verdrietig of juist heel blij, vallen ze terug in hun oude patroon. Dan hebben ze even geen concentratie genoeg om ook nog daarom te denken.